

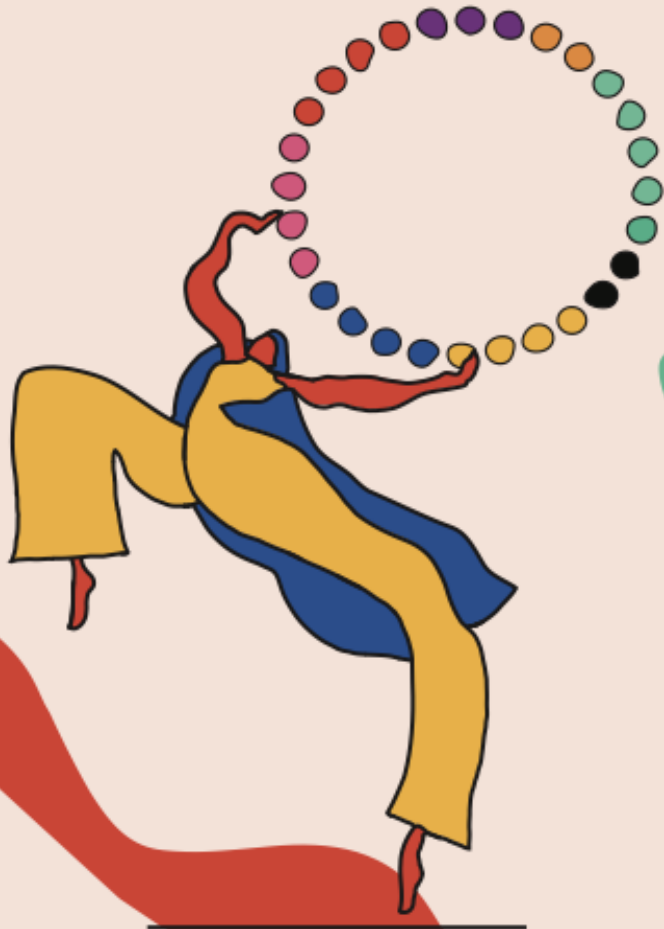
Hormonen, Anticonceptie & Stemming

Wat zegt de wetenschap?

Anne Marieke Doornweerd, PhD
Biopsycholoog

HORMONE HEROINES

The Menstrual Cycle, Hormonal Contraception, and Emotions

Anne Marieke Doornweerd

De Menstruatie Cyclus,
Hormonale Anticonceptie,
en Emoties

●●● De pil in opspraak

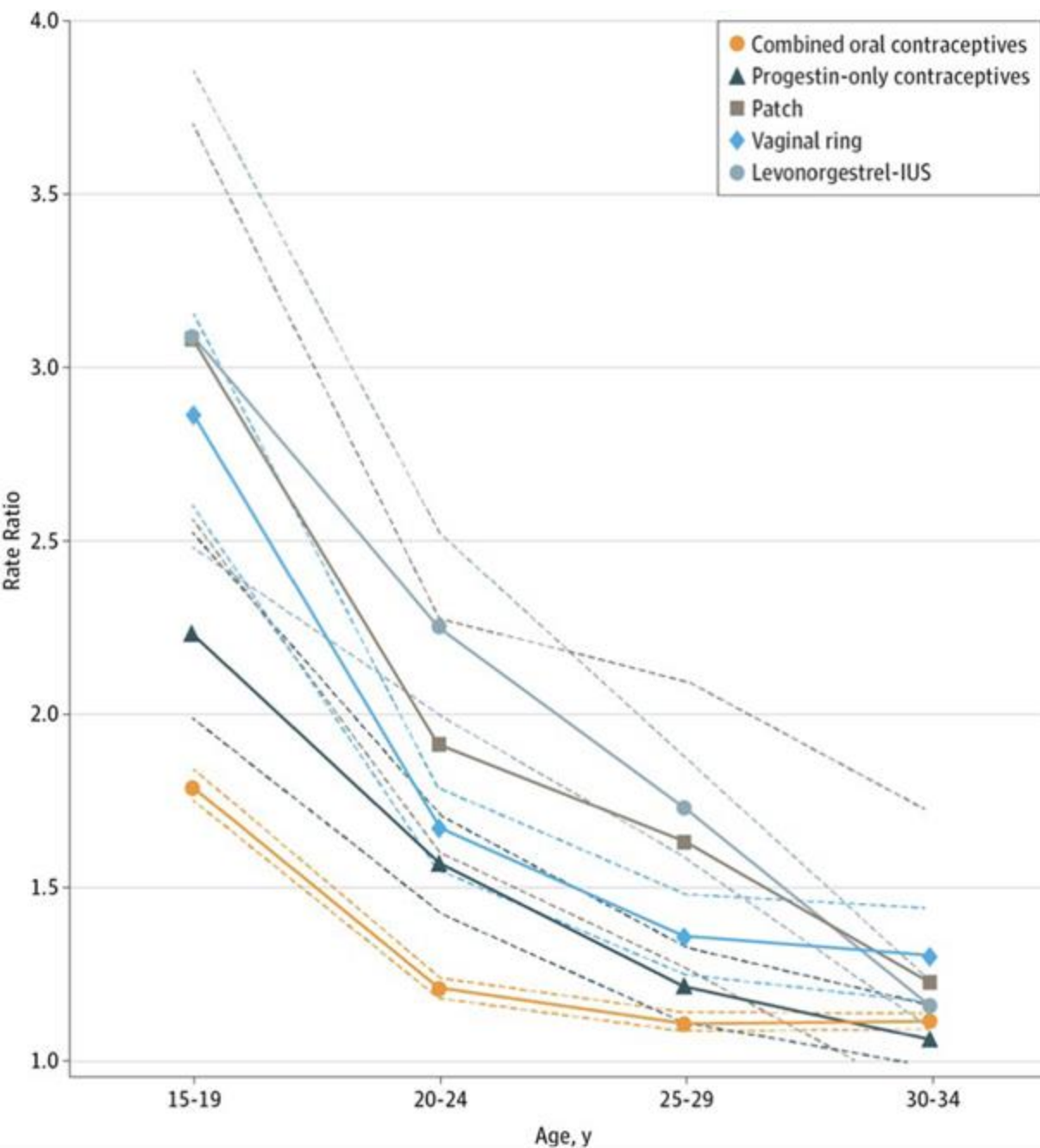

Vaak voorkomende bijwerkingen
(komen voor bij 1 tot 10 op de 100 gebruikers)

- Depressieve stemming, stemmingsverandering
- Hoofdpijn
- Misselijkheid, buikpijn
- Pijn in de borsten, gevoelige borsten
- Gewichtstoename

850.000

Belangrijke Katalysator

“het gebruik van hormonale anticonceptie was geassocieerd met subsequent gebruik van antidepressiva en een eerste depressie diagnose”

n = 1.061.997

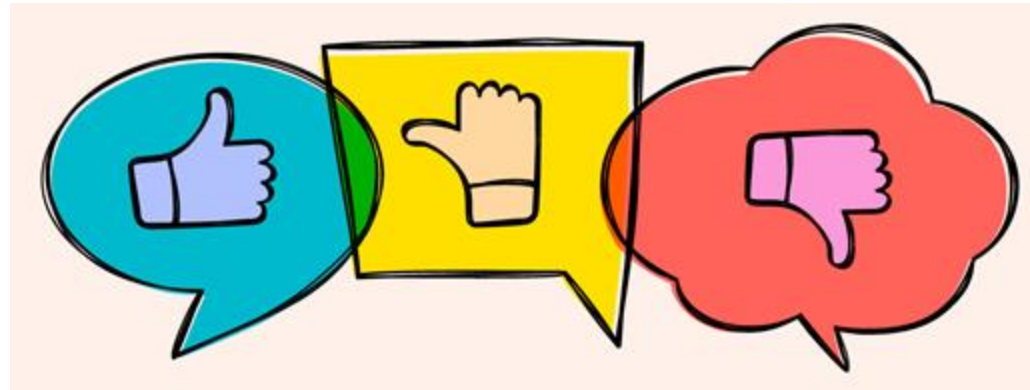
- Gecombineerde pil: 23% hoger risico
- P-only: 34%
- Vaginale Ring: 60%

1 extra antidepressivum gebruiker per 222 vrouwen

Skovlund et al., 2016

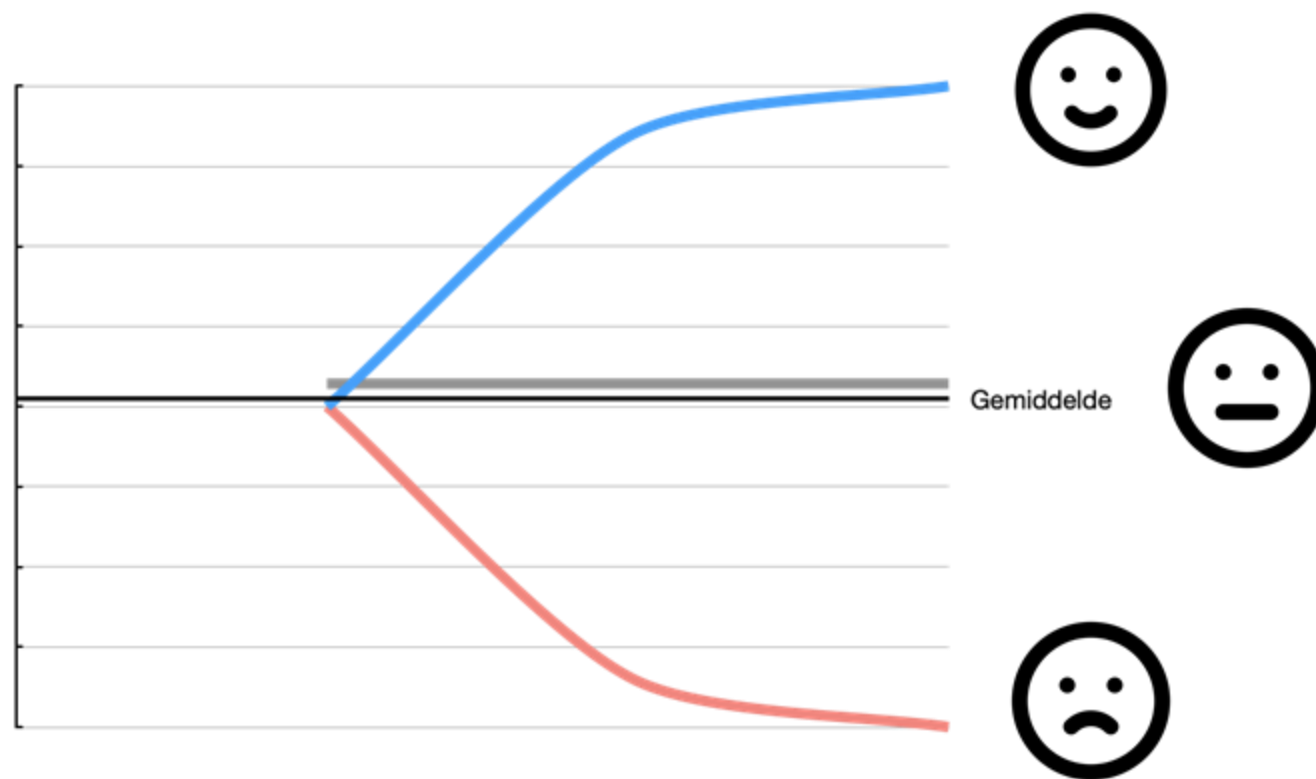
●●● Wetenschappelijke consensus

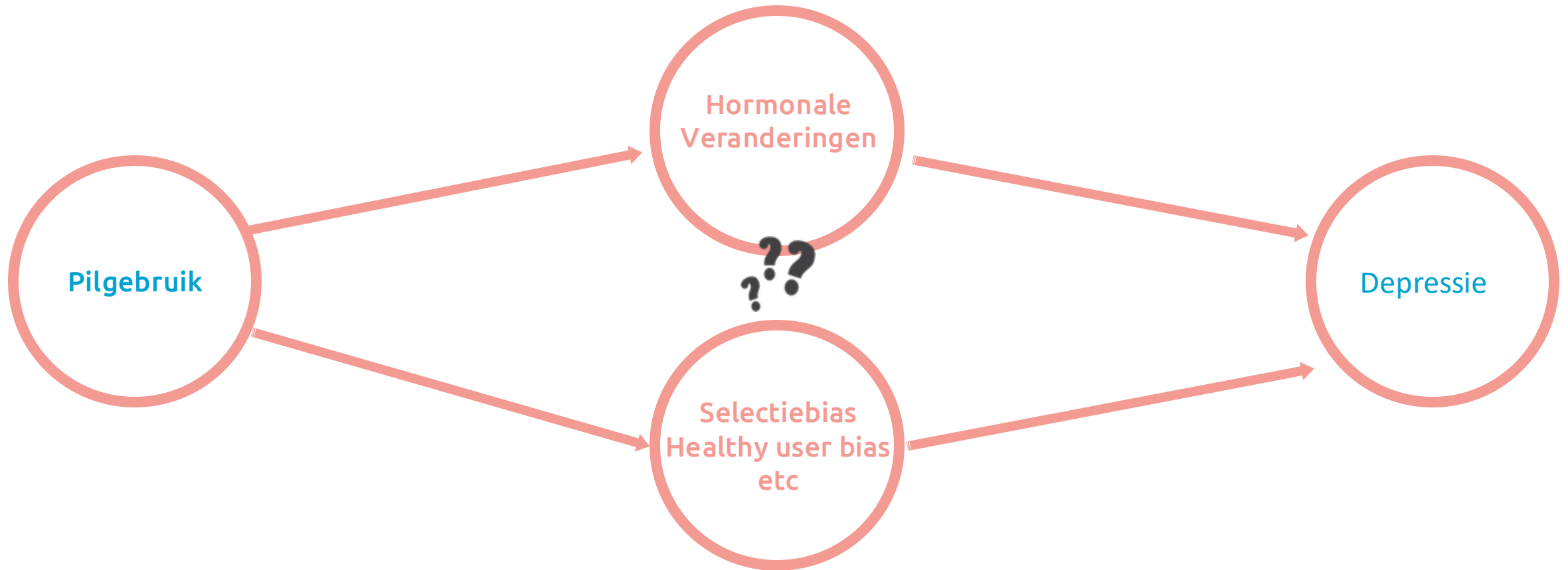
De effecten van de pil op mentale gezondheid zijn gemiddeld klein voor de gezonde populatie.

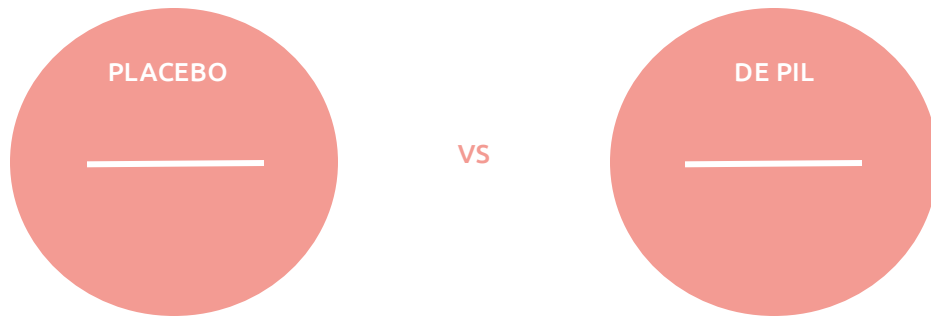
●●● Belang van het individu

●●● Wetenschappelijke context

●●● Placebo gecontroleerde studies

Hormonal contraceptive use and depressive symptoms: systematic review and network meta-analysis of randomised trials

Published online by Cambridge University Press: 08 June 2021

Anouk E. de Wit , Ymkje Anna de Vries , Marrit K. de Boer, Celeste Scheper, Ante A. Fokkema, Robert A. Schoevers and Erik J. Giltay

Show author details ▾

“Deze studie suggereert dat hormonaal anticonceptiegebruik niet leidt tot een toename van depressieve symptomen bij volwassen vrouwen.”

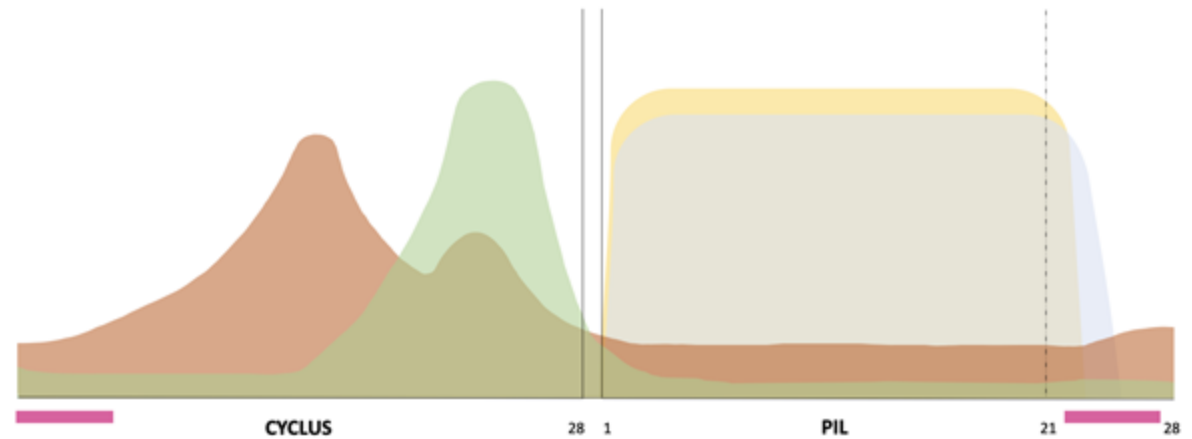
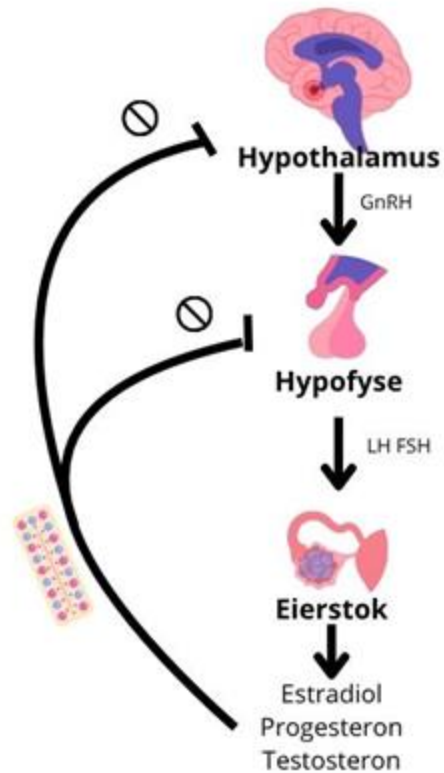
Maar

- Kortdurend gebruik (m = 3.6 cycli)
- Gezonde vrijwilligers
- Pil gekozen door onderzoekers
- Geen naïeve gebruikers

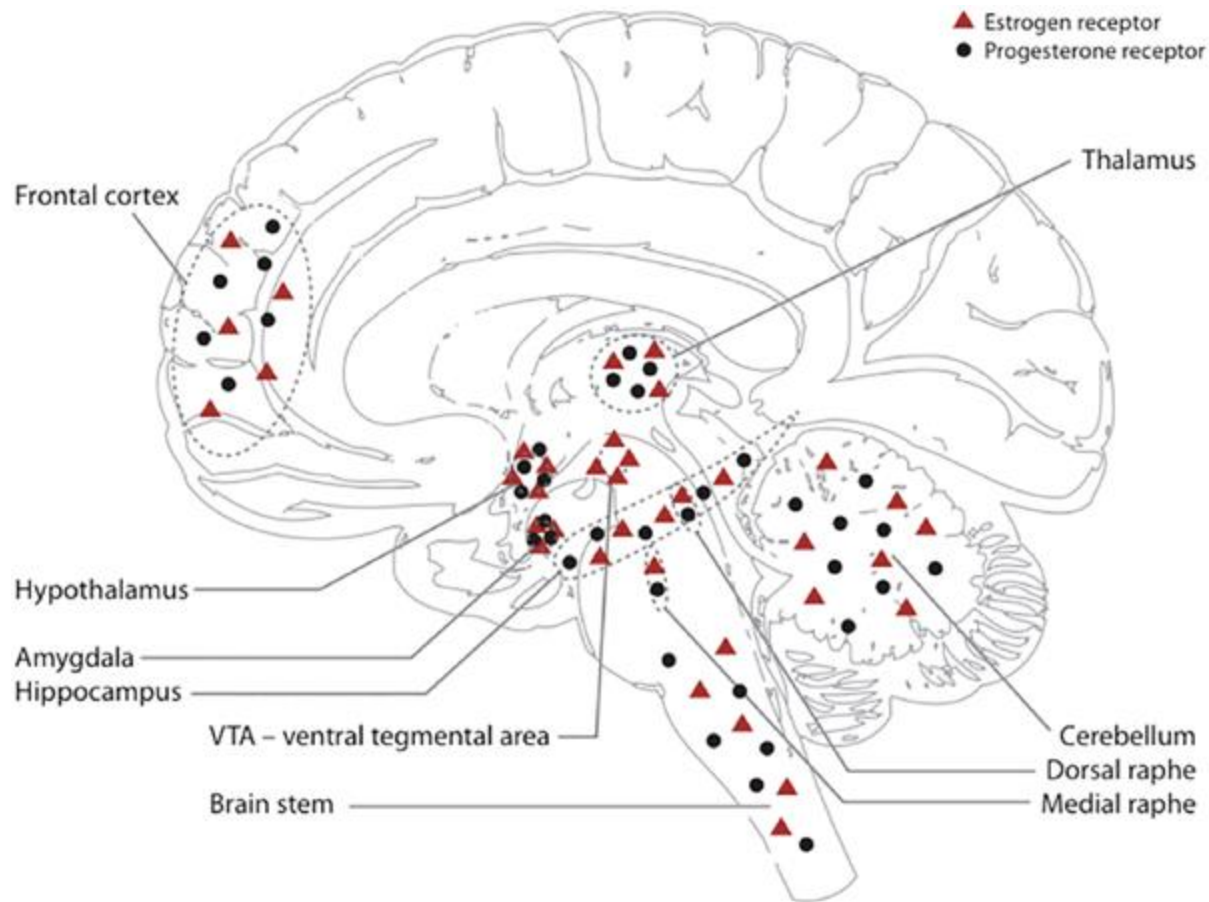
Mogelijke onderschatting van effecten bij gevoelige vrouwen

●●● Waarom toch aannemelijk?

●●● Waarom toch aannemelijk?

- **Fluctuaties van geslachtshormonen** beïnvloeden de structuur en activatie van hersengebieden in gezonde, vruchtbare vrouwen.
- **Synthetische hormonen** hebben een sterkere binding aan receptoren dan endogene hormonen.
- Estradiol, progesteron, en testosteron beïnvloeden **neurotransmitters** zoals serotonine en dopamine.

PSYCHISCHE BIJWERKINGEN

MENTAAL WELZIJN

EMOTIEREGULATIE

Groepsverschillen

PSYCHOFYSIOLOGIE

EEG, huidgeleiding, cortisol

HORMONEN

Informatie
anticonceptie

Estradiol, Progesteron, Testosteron,
Cortisol

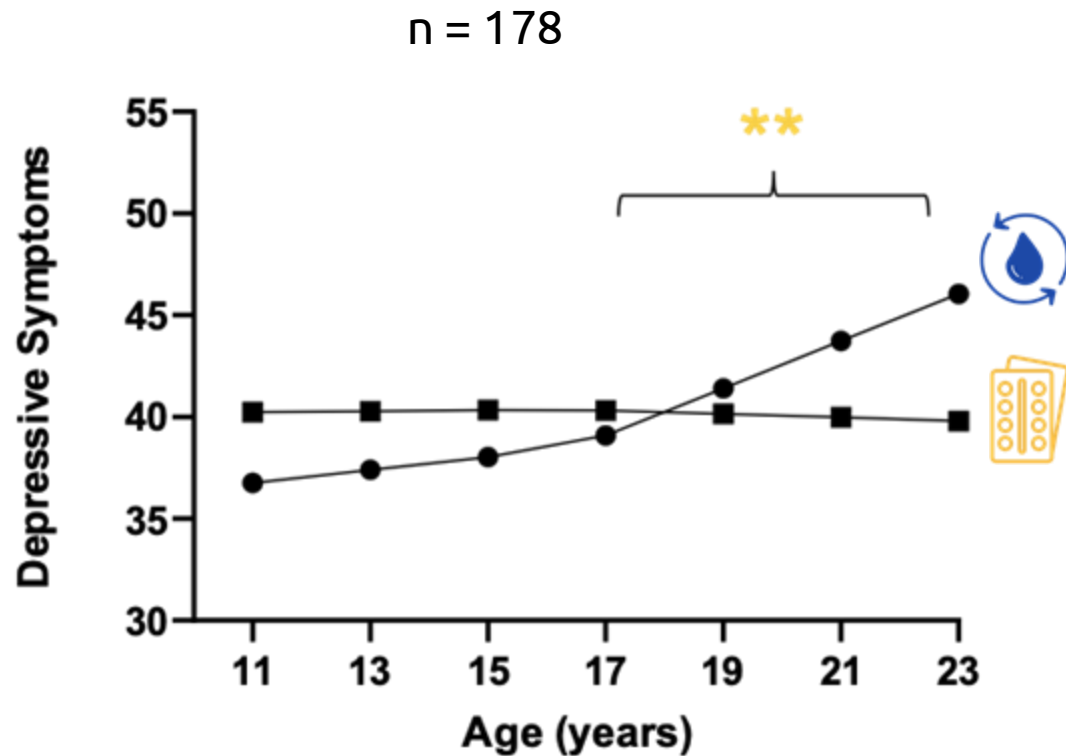

●●● Ons onderzoek

Adolescenten

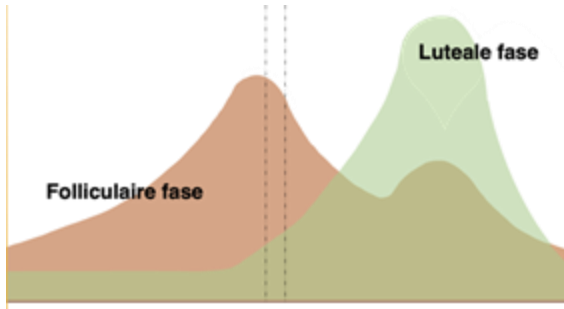

●●● Adolescenten

●●● Ons onderzoek

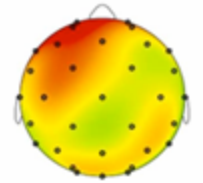
Volwassenen

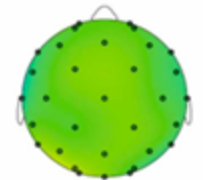
●●● Volwassenen - emotieregulatie

Patronen van betere emotieregulatie tijdens
de **folliculaire fase**

Slechtere emotieregulatie patronen bij **pilgebruikers** en in
de **luteale fase**

●●● Volwassenen - angst verwerking

Minder onderscheid tussen veilig en onveilige cues tijdens
de luteale fase en bij **spiraalgebruikers**

●●● Dagboek studie

Pilgebruikers laten een gedempte reactie op emoties zien.

●●● De spiraal

●●● De spiraal

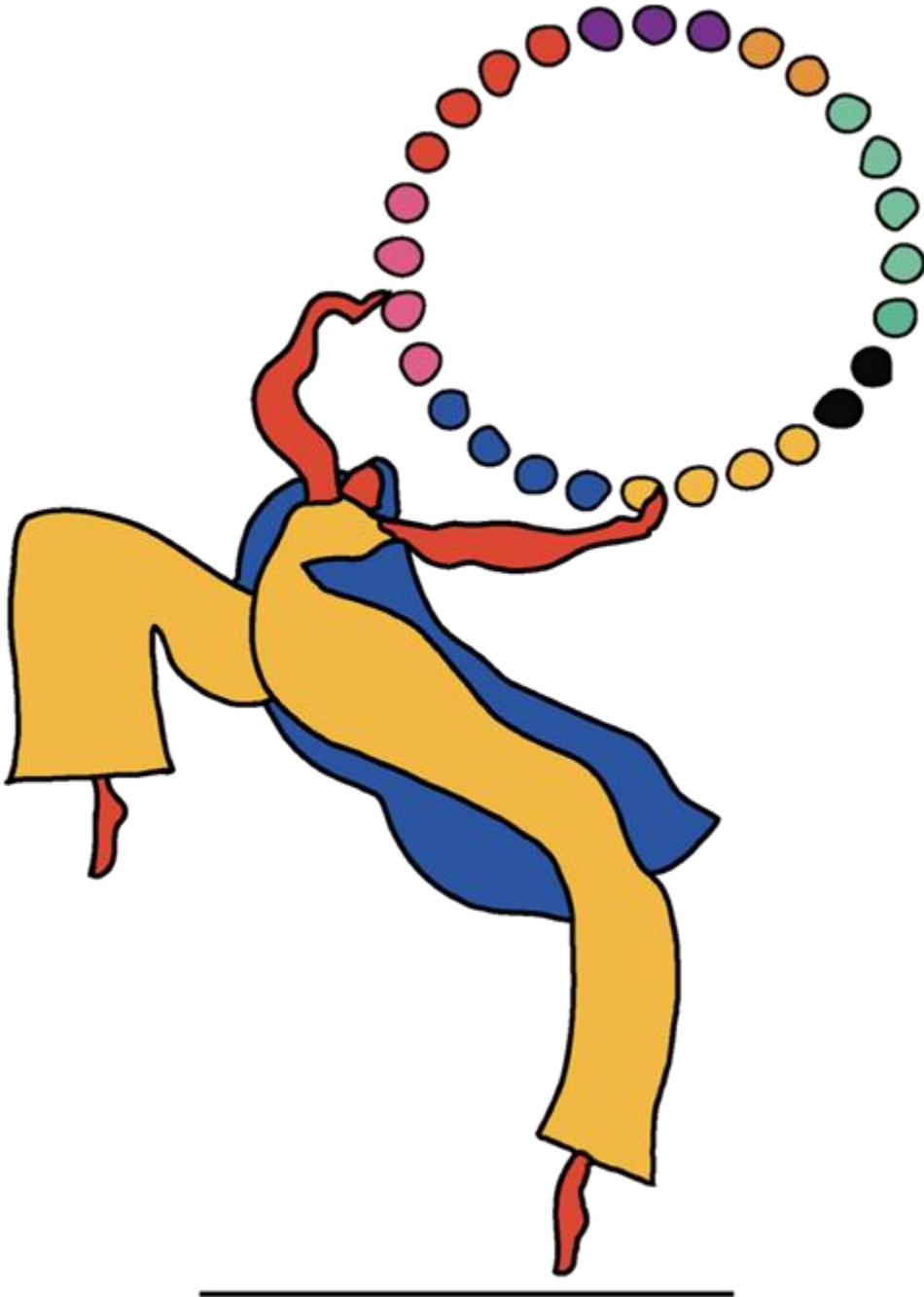
● Spiraal gebruikers leken in emotie reactiviteit op vrouwen in de luteale fase

- Hogere cortisol reactiviteit na stress Alecnaviute et al., 2017

● Complex hormonaal profiel

● Onderbelicht maar relevant!

●●● Interpretatie

- De effecten van de pil op mentale gezondheid zijn **gemiddeld klein**.
- **Emotionele demping** als mogelijk mechanisme stemming bijwerkingen pil.
- Hormonale effecten zijn **complex en individueel**.
- Psychologische bijwerkingen verdienen **zorgvuldige aandacht**.

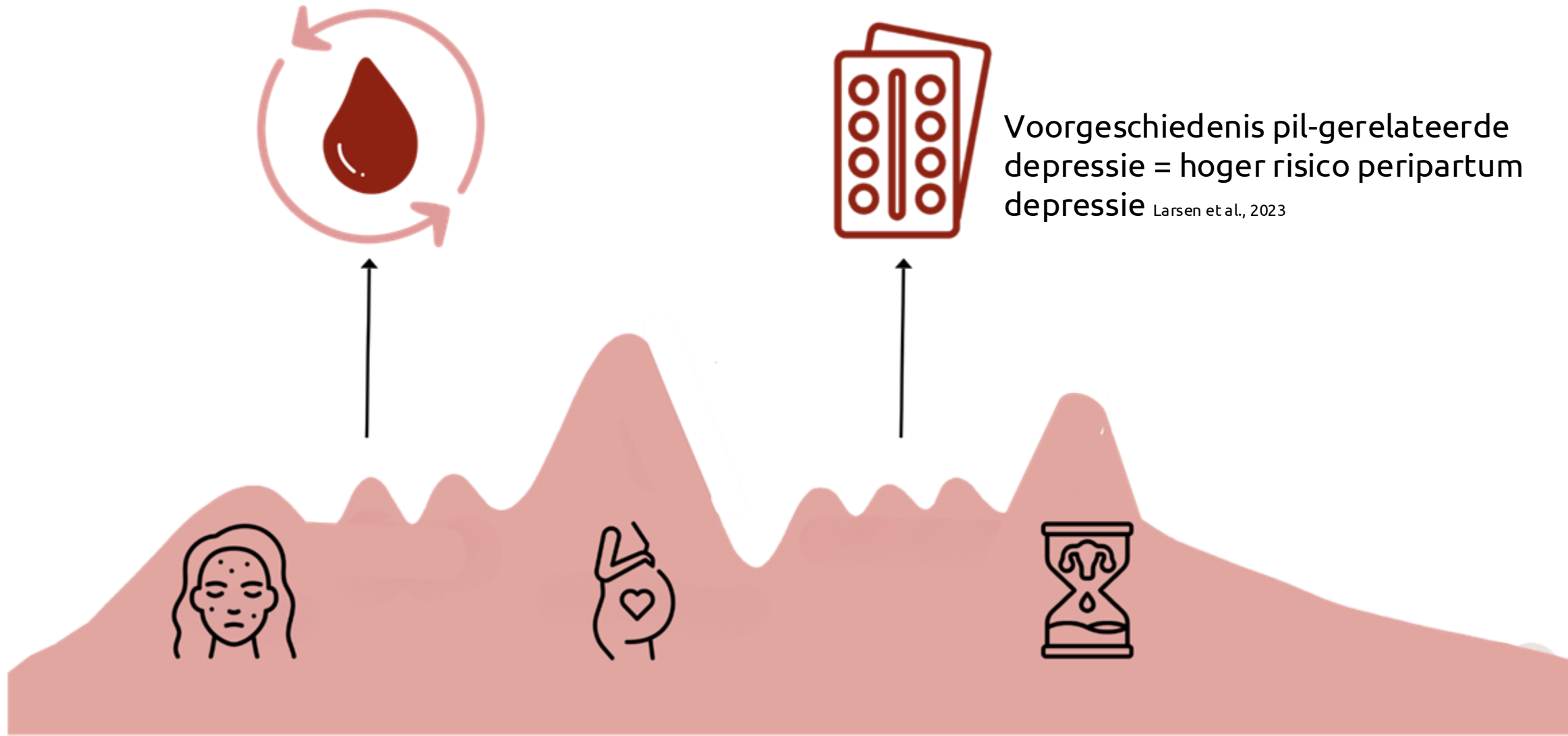

●●● Werken naar risicoprofielen

- 1 Voorgeschiedenis mentale gezondheid
- 2 Leeftijd 1e gebruik anticonceptie
- 3 Type pil/anticonceptie anti-androgeen, dosis EE
- 4 Geschiedenis hormonale gevoeligheid?

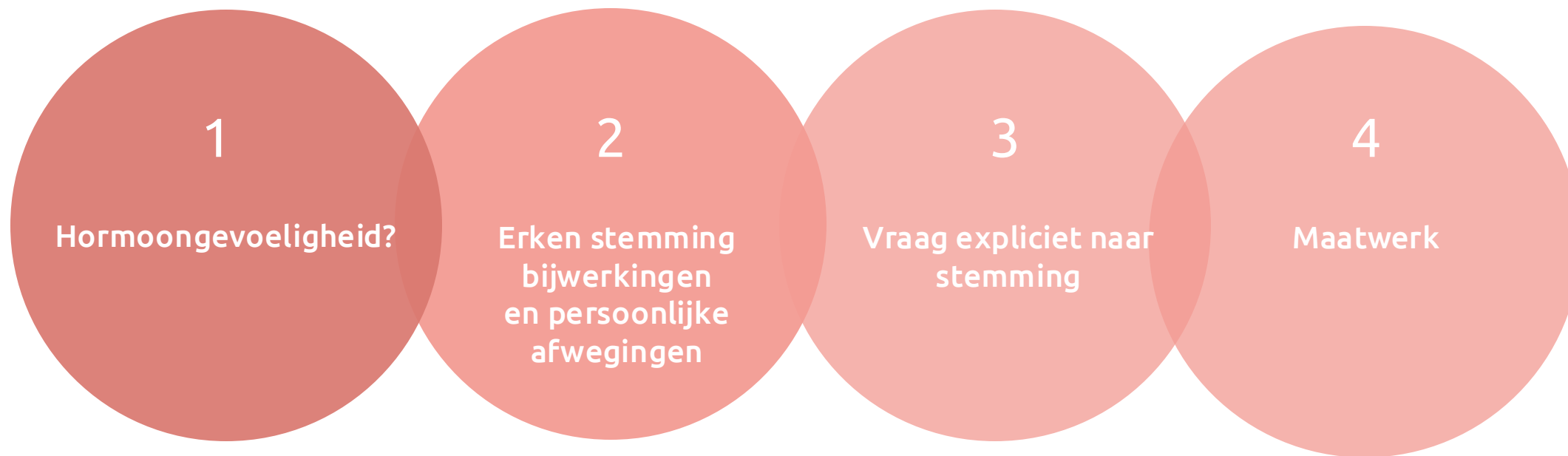

Levensloop visie

Conclusie & Oproep

"Als zorgverleners kunnen we dit serieus nemen zonder te alarmeren. Door vrouwen goed te informeren en signalen te herkennen, kunnen we bijdragen aan passendere keuzes."

Bedankt!

Voor vragen ben ik bereikbaar via

amdoornweerd@gmail.com

[linkedin.com/in/annemariekedoornweerd](https://www.linkedin.com/in/annemariekedoornweerd)

www.amdoornweerd.github.io

